

HJUE (5de k.) 28 oktober 2020

Rechters: E. Regan (Voorz.), I. Jarukaitis,
E. Juhász, M. Ilešič (verslaggever) en C. Lycourgos
Advocaat-generaal: G. Hogan
BY t. CX
In zaak C-637/19,

Auteursrecht – Richtlijn 2001/29/EG (artikel 3) – Mededeling aan het publiek – Begrip ‘publiek’ – Elektronische overlegging aan een rechter van een beschermd werk als bewijsstuk in een gerechtelijke procedure

Artikel 3, lid 1, van richtlijn 2001/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2001 betreffende de harmonisatie van bepaalde aspecten van het auteursrecht en de naburige rechten in de informatiemaatschappij moet aldus worden uitgelegd dat het in deze bepaling gebezigde begrip “mededeling aan het publiek” zich niet uitstrekt tot het geval waarin een beschermd werk langs elektronische weg aan een rechter wordt overgelegd als bewijsstuk in een gerechtelijke procedure tussen particulieren.

Droit d’auteur – Directive 2001/29/CE (article 3) – Communication au public – Notion de « public » – Transmission par voie électronique à une juridiction d’une œuvre protégée, en tant qu’élément de preuve dans le cadre d’une procédure juridictionnelle

L’article 3, paragraphe 1, de la directive 2001/29/CE du Parlement européen et du Conseil, du 22 mai 2001, sur l’harmonisation de certains aspects du droit d’auteur et des droits voisins dans la société de l’information, doit être interprété en ce sens que la notion de « communication au public », visée à cette disposition, ne couvre pas la transmission par voie électronique à une juridiction, à titre d’élément de preuve dans le cadre d’une procédure judiciaire entre particuliers, d’une œuvre protégée.

Noot

Nog een nieuwe, voor het gerecht praktische toepassing van de “mededeling aan het publiek” door het Hof van Justitie

1. Dit arrest betreft de vraag of de overlegging van een foto via e-mail als bewijsstuk in een

gerechtelijke procedure tussen particulieren aan de rechter waarbij de zaak aanhangig is, moet worden beschouwd als een ‘mededeling aan het publiek’ in de zin van artikel 3, lid 1 van Richtlijn 2001/29.

2. Met verwijzing naar de nu zowat vaststaande rechtspraak aangaande het Uniebegriff ‘mededeling van het publiek’ oordeelt het Hof dat er wel sprake is van een handeling van ‘mededeling’ (het eerste bestanddeel van het Uniebegriff, zie punt 24) maar niet van een ‘publiek’ (het tweede bestanddeel van het Uniebegriff, zie punten 28-29).

Het ‘publiek’ moet immers ‘onbepaald’ zijn, dat wil zeggen gericht tot ‘personen in het algemeen’ en niet ‘een specifieke groep individuen die tot een private groep behoren’ (punt 27). Het Hof meent dat de mededeling van een foto als bewijsstuk in een gerechtelijke procedure “niet gedaan (wordt) aan personen in het algemeen, maar aan welbepaalde individuele beroepsbeoefenaren” (punt 29), of volgens de termen van de advocaat-generaal bij deze zaak “een duidelijke afgebakende en besloten groep personen die bij een rechterlijke instantie openbaardienstfuncties uitoefenen” (punt 28).

Het Hof geeft hiermee toch een ruimere invulling aan wat kan worden beschouwd als een ‘private groep’ (en dus engere invulling aan de term ‘publiek’) dan we tot hiertoe gewoon zijn in België. Immers, in vaststaande rechtspraak van het Hof van Cassatie terzake is steeds sprake van enige ‘familiale of intieme band’ tussen de betrokken individuen om tot een private groep te kunnen behoren, en aldus te ontkomen aan de kwalificatie van ‘publiek’ (zie bijv. Cass. 8 oktober 1999 betr. het verjaardagsfeest van een lid in een sportclub, Cass. 18 februari 2000 betr. de bewoners van een rusthuis en Cass. 26 januari 2006 betr. een afgesloten werkatelier enkel toegankelijk voor het personeel. F. Gotzen stelde zich al vragen bij de mogelijke handhaving van de uitzondering ten behoeve van de “familiekring” en de invulling hiervan door deze rechtspraak⁽¹⁾).

Deze striktere interpretatie werd misschien al wel aangekondigd in het (basis-) arrest van het Hof van 31 mei 2016 in de zaak *Reba Training* (zaak nr. C-117/15) waarin het Hof benadrukt dat “wat de ‘onbepaaldheid’ van het publiek betreft, (...) het erom gaat een werk op elke passende wijze waarneembaar te maken voor ‘personen in het algemeen’, met andere woorden, niet beperkt tot specifieke individuen die tot een private groep behoren” (punt 42), hiermee een klemtoon leggend op wat vereist is, met name de handeling moet gericht

(1) F. GOTZEN, “Commentaar bij art. XI.165 WER”, in F. BRISON en H. VANHEES (eds.), *Het Belgische auteursrecht. Artikelsgewijze commentaar. Huldeboek Jan Corbet (4^e herziene uitgave)*, Gent, Larcier, 2018, p. 65.



zijn tot “personen in het algemeen” (en niet zozeer op wat er kan buiten vallen). Toch is het de eerste keer dat het Hof *in concreto* een ‘negatieve’ beoordeling van het begrip ‘publiek’ geeft op basis van deze vereiste

3. Deze beoordeling is ongetwijfeld contextueel. Het Hof laat overigens niet na aan te geven dat deze interpretatie van het Uniebegriff ‘(mededeling aan het) publiek’ toelaat een ‘rechtvaardig evenwicht’ te behouden tussen het auteursrecht en de naburige rechten enerzijds en het recht op een doeltreffende voorziening in rechte anderzijds (gewaarborgd door artikel 47 van het Handvest van de grondrechten in de Europese Unie (punten 31-33).

De afweging tussen de grondrechten lijkt aldus steeds meer aan belang te winnen in de Europese rechtspraak (*cf* de arresten *Pelham*, *Funke Medien* en *Spiegel Online*, elders in dit nummer).

4. Bij gebrek aan een ‘fysieke kopie’ van de foto (aangezien de foto enkel via e-mail werd verzonden) wordt het distributierecht in de zin van artikel 4 van voormelde Richtlijn in de discussie voor het Hof van bij de aanvang opzij geschoven (punt 20).

Voor deze gevallen moet de facultatieve uitzondering voorzien in artikel 5, lid 3 *sub littera e*) dan weer soelaas brengen. Gelet op de overwegingen van het Hof met betrekking tot het ‘rechtvaardig evenwicht’ (*supra*) kan de vraag worden gesteld of deze uitzondering ten behoeve van het goede verloop van een gerechtelijke procedure door de Unie niet eerder verplicht zou moeten worden gemaakt, net zoals andere uitzonderingen op het auteursrecht en de naburige rechten inmiddels van (facultatief naar verplicht) regime veranderd zijn (zie artikel 5 van Richtlijn 2019/790 inzake de digitale eengemaakte markt, betreffende het gebruik van beschermd materiaal in het kader van onderwijs). Er is nog werk aan de winkel.

Fabienne Brison⁽²⁾

HJEU (5de k.) 2 april 2020

Rechters: E. Regan (Voorzitter), I. Jarukaitis, E. Juhász, M. Ilešič (verslaggever) en C. Lycourgos

Advocaat-generaal: M. Szpunar

STIM EN SAMI t. FLEETMANAGER
SWEDEN EN NORDISK BILUTHYRNING

In zaak C-753/18,

(2) Professor VUB, Partner Hoyng Rokh Monegier (Brussel).

Auteursrecht en naburige rechten – Richtlijn 2001/29/EG (artikel 3) – Richtlijn 2006/115/EG (artikel 8, lid 2) – Begrip ‘mededeling aan het publiek’ – Autoverhuurmaatschappij waarbij elke auto een radio als standaarduitrusting heeft

Artikel 3, lid 1, van richtlijn 2001/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2001 betreffende de harmonisatie van bepaalde aspecten van het auteursrecht en de naburige rechten in de informatiemaatschappij en artikel 8, lid 2, van richtlijn 2006/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende het verhuurrecht, het uitleenrecht en bepaalde naburige rechten op het gebied van intellectuele eigendom moeten aldus worden uitgelegd dat de verhuur van auto’s die zijn uitgerust met een radio geen mededeling aan het publiek in de zin van die bepalingen vormt.

Droit d’auteur et droits voisins – Directive 2001/29/CE (article 3) – Directive 2006/115/CE (article 8, par. 2) – Notion de « communication au public » – Entreprise de location de voitures ayant chacune une radio comme équipement standard

L’article 3, paragraphe 1, de la directive 2001/29/CE du Parlement européen et du Conseil, du 22 mai 2001, sur l’harmonisation de certains aspects du droit d’auteur et des droits voisins dans la société de l’information, ainsi que l’article 8, paragraphe 2, de la directive 2006/115/CE du Parlement européen et du Conseil, du 12 décembre 2006, relative au droit de location et de prêt et à certains droits voisins du droit d’auteur dans le domaine de la propriété intellectuelle, doivent être interprétés en ce sens que ne constitue pas une communication au public, au sens de ces dispositions, la location de véhicules automobiles équipés de postes de radio.

Noot

Een nieuwe, weinig verrassende toepassing van de “mededeling aan het publiek” door het Hof van Justitie

1. Dit arrest betreft de vraag of de verhuur van auto’s die zijn uitgerust met een radio, moet worden beschouwd als een ‘mededeling aan het publiek’ in de zin van artikel 3, lid 1 van Richtlijn 2001/29 (Informatiemaatschappij) en artikel 8, lid 2 van Richtlijn 2006/115 (Verhuur- en uitleenrecht/Naburige rechten).

